

ERKKI-SVEN TÜÜR

SYMPHONY NO. 5 FOR BIG BAND,
ELECTRIC GUITAR AND SYMPHONY ORCHESTRA

PROPHECY FOR ACCORDION AND ORCHESTRA

NGUYỄN LÊ, electric guitar • MIKA VÄYRYNEN, accordion
UMO JAZZ ORCHESTRA • HELSINKI PHILHARMONIC ORCHESTRA • OLARI ELTS

ERKKI-SVEN TÜÜR

ERKKI-SVEN TÜÜR (b. 1959)

Symphony No. 5 for Big Band, Electric Guitar and Symphony Orchestra (2004) 38:49

1	<i>I ♩ = 60</i>	8:33
2	<i>II ♩ = 70</i>	12:52
3	<i>III ♩ = 130</i>	5:26
4	<i>IV ♩ = 70</i>	11:58

NGUYÊN LÊ, Electric Guitar
UMO JAZZ ORCHESTRA

5 ***Prophecy for Accordion and Orchestra* (2007) 20:30**

MIKA VÄYRYNEN, Accordion

HELSINKI PHILHARMONIC ORCHESTRA
OLARI ELTS, conductor

ERKKI-SVEN TÜÜR IN CONVERSATION WITH OLARI ELTS

Olari Elts: To begin with, I am delighted that these two compositions – both written for rather unconventional solo instruments – came together on this CD. There are few accordion concertos, but the instrumentation of your Fifth Symphony is more than extraordinary: perhaps it only reminds me of the post-war USA, where Robert Graettinger evolved towards that direction.

Erkki-Sven Tüür: Yes, and in a way both the Fifth Symphony and *Prophecy* could be classified as extreme. Time and again, the performances of both pieces have brought to me baffled listeners asking questions such as “what kind of music are we dealing with” and “is this some sort of crossover?”

O. E.: Yet actually, the point is that it has nothing to do with a crossover in the conventional sense! The Fifth Symphony requires a big band; a guitarist whose part is always a spontaneous improvisation; and, of course, a large symphony orchestra. What is even more remarkable is that, in terms of motif development and concept, it is a quintessentially symphonic composition.

E.-S. T.: I remember it clearly that when I received a phone call from Stuttgart and was commissioned a large-scale work for a symphonic orchestra and jazz big band, I had to process the thought for a while. It seemed to me that if I was going to bring together distant realms of sound, I should take it a step further and join not two but three of them. And so I offered to add some improvisational layers that should, if possible, be performed by a rock-guitarist on an electric instrument. My proposal was accepted and I sensed that I now had an opportunity to fulfil one of my long-time dreams – to combine my past experience as a rock musician, jazz sounds and a symphonic approach all into one organic whole.

O. E.: Thanks to Nguyễn Lê, this recording is enriched by extraordinary bursts of inspiration that reveal his ample experience in avant-garde jazz, rock and ethno-music. However, every time I have conducted this piece, I have admired how successfully and skilfully you have surmounted this tremendously complicated challenge – to unite a symphonic orchestra and a big band.

E.-S. T.: And it is also quite a challenge for the conductor to shape it into a coherent whole. If I have counted correctly, the Helsinki concert that preceded the recording session was the eighth time for you to conduct this piece! Indeed, it is absolutely inconceivable to hone every arc of development or surge and resolution of suspense to perfection with the first couple of times...

O. E.: At any rate, it is definitely the symphonic element that keeps the whole composition together. Take, for instance, the first movement, where you gradually present the entire material by “basic particles” and then expand it, and what you do with these particles in subsequent movements.

E.-S. T.: The initial sound sequence, or the so-called “gene”, is the same in all movements, but what varies is how the sequence mutates. Therefore, also the stylistic references to rock and jazz are only related to sound and rhythm. At this point I would like add my commentary to the Fifth Symphony:

‘The first movement consists of several descending and ascending wavelike currents, highlighted by expanding and lengthening vortices. They mostly change direction (either down or up) through “frozen” chords that melt into each other, performed by the brass instruments of the big band and the symphonic orchestra. Focusing on one pivotal sound, fanning out from it, ascending and descending movements, the increasingly intercepting remarks of the big band and the general surge in intensity serve as preparation and impetus for the first guitar improvisation, which emerges above a low C background created by the bass instruments during the transition from the first to the second movement.

The second movement is slow, string-oriented and, at the beginning, constantly in a very high register. The events here could be described as the birth of the melody. The sequence of intervals that was introduced in the first movement mutates due to changing directions within the sequence. Gradually, the music develops into a vast wavelike culmination that freezes and falls back to a lower register. Then, it casts up an ethereal layer of overtones, and into that layer is born a fragile ripple of woodwinds that serves as a bridge to the third movement.

The third movement centres around the big band and, in terms of the traditional symphonic cycle, can be viewed as the Scherzo. Some improvisational free-jazz solos by trumpets, saxophones and the guitar; rhythmical witticisms; the accumulation of energy – these are the keywords that characterise this movement. The melodic motifs that emerged in the second movement have been clad in a rhythmical robe that compliments the features of the big band.

In the fourth movement, the woodwinds continue the ripples introduced at the end of the second movement and develop them by gradually involving other instrument groups. The next additions are an “angular” bass line and another mutation of the initial sequence by strings. This sound combination transforms into an extremely noisy fusion of the big band and orchestra, triumphed over by the third guitar improvisation. Fans of prog rock, rejoice! All of this culminates in the Ultimate Big Bang, which fades into afterwaves of surreal oscillating chords spiced up by micro-intervals. This point of arrival could now be the beginning of music that echoes strangely in the ears of the listener after the actual final sounds. What might this music sound like?

O. E.: If I remember correctly, the Accordion Concerto made you struggle with the questions “how” and “why namely this instrument” for five years.

E.-S. T.: Mika Väyrynen started urging me to compose it in 2002 and at that time I was absolutely not prepared to make further acquaintance with the accordion. Quite frankly, I was afraid of it! These were actually transformative years when I reformed my composition methods decisively and the Fifth Symphony, which was completed in 2004, is one of the purest examples of the “vectorial” style. In any case, by the time I started composing the Accordion Concerto, I had already obtained experience from the Fifth Symphony, the Double Concerto *Noesis* and the Piano Concerto. A certain internal liberation made me feel ready to start composing the Accordion Concerto, as I could already imagine the kind of sound I would like to create. And in 2006, when Mika Väyrynen called me up again to make the proposal, I answered – Yes! Now is the time.

O. E.: This concerto is also very symphonic, perhaps not as intertwined as the Piano Concerto, but still. There is no light entertainment as one might expect at a superficial glance.

E.-S. T.: Yes, well – ordinarily, the accordion mostly relates to ethno-music and folk dances. I must admit, though, that towards the finale of the composition some ecstatic dancing is to be expected, but there is something deeply ritualistic about it.

O. E.: Actually, the third, slow movement is at the crux of the piece – this is where the little cadenzas of the second movement lead. This is where the transformation takes place.

E.-S. T.: Exactly. Here the “blind” become “sighted” again. This introspection kindles the light that allows the intoxicating joy to swirl into an increasingly flamboyant and frantic dance.

O. E.: When I listen to the slow movement, it seems like the orchestra is improvising together with the soloist. As for the sound, I think here the symbiosis between the accordion and orchestra is the most fascinating and here you have based the texture of the orchestra directly on the sound of the accordion. This movement can also be viewed as the so-called soloist’s cadenza, where you have exquisitely succeeded in bringing forth the unique and extraordinary possibilities of this instrument.

E.-S. T.: At the beginning of the first movement I am just tinkering with fusing the sound of the accordion and other instrument groups in the orchestra, but after a while the focus shifts to exerting mutual influence.

O. E.: It is fascinating to observe how the proximity of the accordion’s timbre affects orchestral instruments, depending on the register – how it initially relates to the woodwinds in the upper register, and, in the middle, to the strings in the lower register...

E.-S. T.: Yes, I was enchanted by employing these different combinations. But do you remember – I had already finished the score, but the piece had no name yet. We looked at it together and you said something about the premonitions that you felt this music carried. And then I thought – exactly: premonitions and visions. *Prophecy* is the title of this piece!

‘There are four movements in this work, all performed *attacca*. The opening movement follows the waveform logic and acts like *status nascendi*. Alternating processes like congelation and melting, converging and dispersing are the main forces that form the musical material. The colour of the accordion fades into a string chord; the string chord fades into the brass and so on. Everything is in constant flow. Ascending and descending whirls meet each other and leave a glittering surface behind.

The second movement gives us a perception of the pulse. This is where the dialogue between the soloist and orchestra takes place and the development culminates with a cadenza that debouches into the slow third movement. The accordion part is figurative and descends slowly towards the lowest register only to climb up again, thereafter forming a choral-like melodic line. The fourth movement is a kind of incessantly intensifying surreal dance.

The title *Prophecy* refers to the extremely long and rich practice of “seeing things” throughout the history of different cultures and traditions. Let us keep in mind that often these people were met with mixed feelings by the majority of the society. They were respected, disdained, hazardous and kind of mad. However, they had access to the beyond. Also the music reflects – from my subjective point of view – the energetic levels of this phenomenon.’

Guitarist **Nguyễn Lê**, born in Paris to Vietnamese parents, embodies the exotic multi-cultural mosaic that fuels the vibrant jazz and world music scenes flourishing in the French capital. A self-taught musician who majored in philosophy and visual arts, Lê has developed a distinctive sound that draws on rock, funk and jazz as well as traditional Algerian, Indian and Vietnamese styles.

Since 1989, Lê has released 16 albums, including *Miracles* with American jazz greats Peter Erskine, Marc Johnson and Art Lande; *Tales from Việt-Nam* (1996) on which he explores and celebrates his roots; *Maghreb & Friends* (1998) with a northern African flavour; and *Purple* (2002), a CD about Jimi Hendrix. Lê's latest releases are *Songs of Freedom*, an exotic and eccentric rendition of pop hits from the 1970s – a “masterpiece” according to the French press – and *The Dark Side of the Moon*, a Pink Floyd tribute with the NDR Big Band and Michael Gibbs.

He has received many awards, including Django d'Or in 2006, Chevalier des Arts & des Lettres and Best Musician of the Year in France 2011, Man of the Year 2013 & Best Show of 2014 in Vietnam.

Lê has collaborated with leading jazz musicians in Europe and in the USA, including Michel Portal, Miroslav Vitous, Vince Mendoza, Uri Caine, Gil Evans, Quincy Jones, Ornette Coleman, Ray Charles, Hariprasad Chaurasia and Herbie Hancock.

Through all his projects, Lê carries some of the most compelling world jazz fusion created to date and establishes himself as one of the most inventive guitarists/composers of today.

www.nguyen-le.com

Mika Väyrynen is one of the world's best-known and most highly acclaimed accordionists and has given hundreds of concerts in Finland, elsewhere in Europe and in Asia. He began his concert career in the mid-1980s and has appeared with almost every Finnish professional orchestra, with numerous European orchestras and at various music festivals around the world. He has also performed chamber music with many other leading international artists.

Mika Väyrynen is an energetic performer known for his unusually broad and demanding repertoire. His discography since 1990 comprises two dozen albums that have attracted widespread acclaim at home and abroad. He is an active performer and champion of contemporary music. Many composers have written and dedicated works to him, including Jouni Kaipainen, Paavo Korpijaakko, Olli Kortekangas, Anatoli Kuzjakow, Kirmo Lintinen, Pasi Lyytikäinen, Pehr Henrik Nordgren, Juhani Nuorvala, Bogdan Precz, Kari Rydman, Aulis Sallinen and Erkki-Sven Tüür.

Mika Väyrynen is also a respected teacher who teaches the accordion at the Sibelius Academy and has given guest lectures at many academies of music abroad.

www.accordions.com/mika

Founded in 1975, **UMO** is considered one of the world's leading big bands. UMO is a creative ensemble that has a particular mission to promote Finnish music at home and abroad. By commissioning and performing as much new material as possible, UMO encourages and supports Finnish creative jazz music.

The members of UMO are some of Finland's best jazz musicians; indeed, the orchestra is a veritable university of jazz and popular music for Finnish musicians. UMO has toured to great acclaim in the USA, Canada, Norway, Italy and Germany. UMO has toured extensive in Europe with Natalie Cole and with the Manhattan Transfer. UMO has performed in Canada on a promotional tour for the *Sauna Palaa!* album, and since then the orchestra has had several shorter international tours.

At the moment, the repertoire of UMO comprises some 2,500 works. This unique collection grows year by year as foreign conductors and soloists are invited to work with UMO. The orchestra's roster of guest conductors and soloists is impressive, including such jazz luminaries as Thad Jones, Dizzy Gillespie, Gil Evans, Joe Williams, Mercer Ellington, McCoy Tyner, Maria Schneider, Michael Brecker, John Scofield, Tomasz Stanko, Nils Landgren, Lenny Pickett and many others.

International cooperation has been of great significance to the development of Finnish jazz music in general and to UMO in particular. The orchestra has released more than 30 recordings of its own, besides participating in many more recordings. UMO discs have been excellently received abroad. The orchestra was awarded the State Prize for Music in Finland in 1991 and an Emma award in 2014. Several of the orchestra's members are recipients of the Yrjö Prize of the Finnish Jazz Federation. UMO engages in music education at schools, giving classes and presentations on the world of rhythm music.

www.umo.fi

The oldest professional symphony orchestra in the Nordic countries was founded as the Helsinki Orchestral Society by the young Robert Kajanus, its first Chief Conductor, in 1882. Well known today for its tradition of performing Sibelius, **the Helsinki Philharmonic Orchestra** gave the first performances of many of Sibelius's major works, often with the composer himself conducting. The orchestra undertook its first foreign tour to the Universal Exposition in Paris in 1900 and since then has visited most European countries, in addition to visiting the USA, South America, Japan, and China. Since 2008, John Storgårds has been the orchestra's Chief Conductor, succeeding Leif Segerstam who received the title of Emeritus Chief Conductor. The list of previous chief conductors also includes Paavo Berglund and Okko Kamu. A new era started in August 2011, when the orchestra moved its permanent residency from the Finlandia Hall to the new Helsinki Music Centre.

The Helsinki Philharmonic Orchestra and Ondine have maintained a long-standing exclusive partnership involving for example an edition of the complete Sibelius symphonies under the direction of Leif Segerstam. The Luonnotar recording was awarded the MIDEM Classical Award 2007 in Cannes and the BBC Music Magazine's Disc of the Year Award in London in April 2007. The Kullervo Symphony recording won the Diapason d'Or 2008 Award in Paris in November 2008. The recordings of works by Einojuhani Rautavaara have been international successes, too. Angel of Light won the Cannes Classical Award and a Grammy nomination in 1997, Angels and Visitations the Cannes Classical Award the following year. The latest Rautavaara CD Towards the Horizon and Incantations with John Storgårds, Truls Mørk (cello) and Colin Currie (percussion) won the Gramophone Award 2012 and a Grammy nomination.

www.helsinkiphilharmonicorchestra.fi

Olari Elts' passion for distinctive programming rich with invention has earned him much praise on the international music scene. Alongside traditional repertoire, Olari Elts has a strong commitment to vocal and choral as well as contemporary music, with close associations to his fellow Estonians, Arvo Pärt and Erkki Sven Tüür.

Olari Elts appears regularly with such orchestras as the City of Birmingham Symphony, the Hallé Orchestra Manchester, Scottish Chamber Orchestra, BBC National Orchestra of Wales, Danish National Symphony, Norwegian Radio, Helsinki Philharmonic Orchestra, Netherlands Radio, Orquesta Sinfónica do Porto Casa da Música, hr-Sinfonieorchester Frankfurt, SWR Radio-Sinfonieorchester Stuttgart, Wiener Symphoniker, Ensemble Orchestral de Paris, Orchestre National du Capitole de Toulouse, the Seattle and Cincinnati Symphony. In Japan, he works frequently with the Yomiuri Nippon Symphony Orchestra. In Australia and New Zealand, he conducts the symphony orchestras in Perth, Melbourne, Hobart and Adelaide as well as the New Zealand Symphony Orchestra. Soloists with whom he collaborates include Jean-Yves Thibaudet, Simon Trpcski, Stephen Hough, Alexander Melnikov, Christian Tetzlaff, Baiba Skride, Isabelle Faust, Viviane Hagner, Gautier Capuçon, Kari Kriikku, Claire Booth, Sally Matthews, Lilli Paasikivi, Michael Nagy and Stephan Loges.

Winner of the International Sibelius Conductors' Competition in Helsinki in 2000, Olari Elts was Chief Conductor of the Latvian National Symphony, and Principal Guest Conductor of the Scottish Chamber Orchestra, Estonian National Orchestra as well as the Orchestre de Bretagne, and most recently the Helsinki Philharmonic Orchestra. Born in Tallinn in 1971, Olari Elts is founder of his contemporary music ensemble, NYJD Ensemble.

NGUYỄN LÊ

MIKA VÄYRYNEN

SÄVELTÄJÄ JA KAPELLIMESTARI KESKUSTELEVAT

Olari Elts: Ensinnäkin minusta on loistavaa, että nämä kaksi teosta – molemmat epätavallisille soolosoittimille – on tuotu yhteen tällä levyllä. Harmonikkakonserttoja on harvassa, ja 5. sinfoniasi soitinnus on perin poikkeuksellinen: se muistuttaa ehkä amerikkalaista sodanjälkeistä musiikkia, sillä Robert Graettinger kehitti sävelkieltään tällaiseen suuntaan.

Erkki-Sven Tüür: Aivan. Tietyllä tapaa sekä 5. sinfonia että *Prophecy* ovat äärimmäisyyksien musiikkia. Kummankin teoksen esitykset ovat saaneet häkeltyneet kuulijat kysymään ”mitä musiikkia tämä oikein on” tai ”onko tämä jotain crossoveria”.

O. E.: Mutta eihän tässä ole kyse crossoverista sen tavanomaisessa merkityksessä! 5. sinfoniassa on big band, improvisoiva kitaristi ja suuri sinfoniaorkesteri, mutta motiivien kehittelyn ja kokonaisuutensa puolesta se on tyylipuhtaasti sinfoninen teos.

E.-S. T.: Muistan selkeästi, kun minulle soitettiin Stuttgartista ja tilattiin laaja teos sinfoniaorkesterille ja jazz big bandille. Jouduin sulattelemaan ajatusta jonkin aikaa. Minusta tuntui, että jos tarkoituksena oli tuoda yhteen näin erilaiset äänimaailmat, niin ajatusta olisi kehiteltävä vielä pidemmälle. Niinpä liitin mukaan vielä kolmannen äänimaailman, improvisaation, jonka esittäjänä tuli olla sähkökitaraa soittava rock-kitaristi. Ehdotuksen hyväksyttiin, ja minulla oli näin mahdollisuus toteuttaa eräs pitkäaikainen haaveeni: yhdistää rock-muusikkotaustani, jazzin äänet ja sinfoninen musiikki yhdeksi kokonaisuudeksi.

O. E.: Nguyễn Lên ansiosta levytyksessä on mainioita inspiraation välähdyksiä, joissa kuuluu hänen monipuolinen kokemuksensa modernin jazzin, rockin ja etnisen musiikin parissa. Aina, kun johdan tätä teosta, ihailen kuinka olet suoriutunut tästä valtavasta haasteesta, sinfoniaorkesterin ja big bandin yhdistämisestä.

E.-S. T.: Haaste se on kapellimestarillekin saada teoksen kokonaisuus toimimaan. Jos laskin oikein, niin Helsingin-konsertti ennen levytystä oli kahdeksas kerta, kun olet johtanut sen! Olisikin

vaikea kuvitella, että jokaisen kehityskaaren tai kaikki jännityksen tihentymät ja purkautumat saisi täydellisesti toteutettua ensimmäisillä kerroilla.

O. E.: Teoksen koossapitävä elementti on nimenomaan sen sinfoninen ulottuvuus. Esimerkiksi ensimmäisessä osassa esitellut materiaalin vähitellen, alkaen ”alkeishiukkasista” ja laajentaen siitä näiden osasten kehittelyyn seuraavissa osissa.

E.-S. T.: Alun sävelkulku, tai teoksen ”geeni”, on sama kaikissa osissa, mutta sitä muunnellaan eri tavoin. Tyyllilliset rock- ja jazz-viittaukset toimivat vain soundin ja rytmin tasolla. Tähän väliin voisin laittaa 5. sinfoniaa koskevan ohjelmakommenttini:

’Ensimmäisen osan muodostavat useat nousevat ja laskevat aaltomaiset liikkeet, joita korostavat laajenevat ja pitenevät sävelpyörteet. Nämä muuttavat suuntaa big bandin ja orkesterin vaskipuhaltimien ”jähmettyneiden” ja toisiinsa sulautuvien sointujen kautta. Yhdestä sävelestä liikkeelle lähtevät laajenevat, nousevat ja laskevat liikkeet ja big bandin tihenevät kommentit tiivistävät tunnelmaa valmistellen ensimmäistä kitaraimprovisaatiota, joka ilmestyy alarekisterin matalan C:n ylle siirryttäessä ensimmäisestä toiseen osaan.

Toinen osa on hidas ja painottuu jousisointiin korkeassa rekisterissä. Osaa voisi kuvailla melodian syntyä. Ensimmäisen osan intervallisarja muuntuu tässä sävelkulun suunnanmuutosten seurauksena. Lopulta musiikki nousee aaltomaiseen huipennukseen, joka pysähtyy ja vajoaa takaisin alarekisteriin. Eteerinen yläsävelten kenttä toimii taustana puupuhallinten hauraalle väreilylle, joka johtaa kolmanteen osaan.

Kolmannessa osassa big band on keskeinen tekijä, ja perinteisen sinfonisen rakenteen puitteissa osa on scherzo. Trumpeteilla ja saksofoneilla on jazz-improvisaatioita kitaran ohella. Rytmiset nokkeluudet ja energiatason nousu luonnehtivat tätä osaa. Toisessa osassa syntyneet melodiset aiheet on tässä puettu big bandille luonteenomaiseen rytmiseen asuun.

Neljännessä osassa puupuhallinten väreilyaihe toisesta osasta palaa mukaan, ja muut soitinryhmät kehrittelevät sitä. Seuraavaksi kuvaan ilmestyy kulmikas bassoaihe ja teoksen alun sävelkulun muuntelua jousilla. Big bandin ja orkesterin äänekäs yhdistelmä johtaa kolmanteen kitaraimprovisaatioon. Proge-rockin ystävät kiittävät! Kaikki huipentuu lopulliseen suureen räjähdykseen, joka hajoaa mikrintervalleilla maustettujen sykkivien sointujen jälkimaininkeihin. Tämä voisi olla lähtökohta musiikille, joka kaikuu outona kuulijan korvissa teoksen päätyttyä. Ja miltähän se musiikki mahtaisi kuulostaa?

O. E.: Jos muistan oikein, niin harmonikkakonserton kanssa jouduit viiden vuoden ajan useasti pohtimaan ”miten” ja ”miksi juuri tämä soitin”.

E.-S. T.: Mika Väyrynen kehotti ensimmäistä kertaa minua säveltämään harmonikkakonserton jo vuonna 2002, ja silloin en ollut todellakaan ajatellut tehdä lähempää tuttavuutta harmonikan kanssa. Itse asiassa pelkäsin koko soitinta! Tuo aika oli siirtymäaikaa, jolloin uudistin sävellysmenetelmiäni perusteellisesti. Vuonna 2004 valmistunut 5. sinfonia on puhtaaksivilyllyimpiä esimerkkejä tuolloin käyttämästäni ”vektoritekniikasta”. Kun lopulta aloin säveltää harmonikkakonserttoa, minulla oli jo takanani 5. sinfonia, kaksoiskonsertto *Noesis* ja pianokonsertto. Olin vapautunut sisäisesti siinä määrin, että uskalsin aloittaa harmonikkakonserton; minulla oli päässäni äänimaailma, jonka halusin toteuttaa. Ja kun Mika Väyrynen kysyi asiasta uudestaan vuonna 2006, vastasin myöntävästi: nyt oli sen aika.

O. E.: Konsertto on hyvin sinfoninen, ei ehkä yhtä tiivis kuin pianokonsertto, mutta kuitenkin. Siinä ei ole viihdemusiikkia, vaikka niin voisi olettaa.

E.-S. T.: Niin, no, harmonikka yhdistetään yleensä etniseen musiikkiin ja kansantansseihin. Täytyy myöntää, että finaalisissa on tiettyä eksoottista tanssimaisuutta, mutta se on jotenkin rituaalinomaista.

O. E.: Itse asiassa teoksen painopiste on sen kolmannessa, hitaassa osassa, johon toisen osan pikku kadenssit johtavat. Siinä tapahtuu muutos.

E.-S. T.: Juuri niin. Sokeasta tulee jälleen näkevä. Tämä oivallus sytyttää valon, joka vie huumaaavan ilon kautta päätösoosan näyttävään ja kiihkeään tanssiin.

O. E.: Hidas osa kuulostaa minusta siltä, että orkesteri improvisoi yhdessä solistin kanssa. Äänellisesti harmonikan ja orkesterin symbioosi on tässä kiehtovimmillaan, koska orkesterin tekstuuri perustuu suoraan harmonikan ääneen. Tätä osaa voi pitää solistin kadenssina, sillä olet tutkinut siinä soittimen ainutlaatuisia ja erikoislaatuisia piirteitä.

E.-S. T.: Ensimmäisen osan alussa vasta leikittelen harmonikan ja orkesterin soitinryhmien sointien yhdistämisellä, mutta ennen pitkää huomio siirtyy vastavuoroiseen vaikutukseen.

O. E.: On hienoa havaita, miten harmonikan sointi vaikuttaa orkesterin soittimiin eri rekistereissä: puupuhaltimiin ylärekisterissä ja jousiin alarekisterissä...

E.-S. T.: Aivan, minua kiehoi käyttää näitä eri yhdistelmiä. Mutta kuten muistat, teoksella ei ollut edes nimeä vielä, kun olin saanut partituurin jo valmiiksi. Me katselimme sitä yhdessä, ja sanoit jotain siitä, että musiikki sisältää mielestäsi aavistuksia tulevasta. Ja minä ajattelin: aivan niin, aavistuksia ja näkyjä. Teoksen nimeksi täytyy tulla *Prophecy!*

'Teoksessa on neljä osaa, jotka esitetään ilman taukoa. Ensimmäinen osa noudattaa aaltomuotoa ja toimii teoksen alkulähteenä, *status nascendi*. Musiikki nousee vuorottelevista prosesseista kuten jähmettyminen ja sulaminen, yhteen virtaaminen ja hajaantuminen. Harmonikan sointiväri sulautuu jousten sointuun, jouset sulautuvat vaskipuhaltimiin, ja niin edelleen. Kaikki on jatkuvassa muutoksen tilassa. Nousevat ja laskevat pyörteet kohtaavat ja jättävät kimaltavan pinnan jälkeensä.

Toisessa osassa on selkeän pulssin tuntu. Solisti ja orkesteri käyvät vuoropuhelua, ja kehittäely huipentuu kadenssiin, joka vie hitaaseen kolmanteen osaan. Harmonikan osuus on kuvaileva: se laskeutuu hitaasti alarekisteriin ja kiipeää taas ylös, muodostaen sen jälkeen koraalimaisen melodian. Neljäs osa on jatkuvasti kiihtyvää surrealistinen tanssi.

Teoksen nimi *Prophecy* viittaa eri kulttuureissa ja perinteissä kauan tärkeänä pidettyyn ”näkyjen näkemisen” lahjaan. On pidettävä mielessä, että tällaisen lahjan haltijoihin suhtauduttiin ristiriitaisin tuntein. Heitä kunnioitettiin mutta myös ylenkatsottiin, ja heitä pidettiin vaarallisina ja vähän hulluina. Mutta heillä oli yhteys tuonpuoleiseen. Teos heijastaa – ainakin minun näkökulmastani – tämän ilmiön energialatausta.’

(Suomennos: Jaakko Mäntyjärvi)

Kitaristi **Nguyễn Lê** syntyi vietnamlaiseen perheeseen Pariisissa. Hänessä henkilöityy kaupungin elinvoimaisia jazz- ja maailmanmusiikkipiirejä elähdyttävä monikulttuurisuus. Hän opiskeli filosofiaa ja kuvataiteita mutta on muusikkona itseoppinut. Hänen omintakeisessa tyyliissään on vaikutteita rock-, funk- ja jazzmusiikista sekä Algerian, Intian ja Vietnamin perinнемusiikista.

Lê on julkaissut 16 levyä vuoden 1989 jälkeen, mm. *Miracles*, jossa ovat mukana amerikkalaiset jazzin suurnimet Peter Erskine, Marc Johnson ja Art Lande; *Tales from Viêt-Nam* (1996), kunnianosoitus Lèn omille kulttuurisille juurille; pohjoisafrikkalaisen oloinen *Maghreb & Friends* (1998); sekä Jimi Hendrixin musiikkiin perustuva *Purple* (2002). Lèn tuoreimpia levytyksiä ovat *Songs of Freedom*, 1970-luvun pop-hittien eksoottinen ja erikoislaatuinen tulkinta, jota Ranskan lehdistö ylisti mestariteokseksi, ja *The Dark Side of the Moon*, Pink Floyd –tribuutti, jonka hän toteutti yhteistyössä NDR Big Bandin ja Michael Gibbsin kanssa.

Lê on saanut useita palkintoja, mm. Django d'Or v. 2006, Chevalier des Arts & des Lettres ja Vuoden muusikko Ranskassa v. 2011, sekä Vuoden mies 2013 ja Paras esitys 2014 Vietnamissa.

Lèn yhteistyökumppaneina on ollut monia johtavia eurooppalaisia ja amerikkalaisia jazzmuusikkoja kuten Michel Portal, Miroslav Vitous, Vince Mendoza, Uri Caine, Gil Evans, Quincy Jones, Ornette Coleman, Ray Charles, Hariprasad Chaurasia ja Herbie Hancock.

Lê viljelee kaikissa projekteissaan houkuttelevaa maailmanmusiikki-jazz –fuusiotyyliä, jonka ansiosta hänestä on tullut maailman tämän hetken kiinnostavimpia kitaristeja ja säveltäjiä.

www.nguyen-le.com

Satoja konsertteja Suomessa, muualla Euroopassa ja Aasiassa soittanut **Mika Väyrynen** on yksi kansainvälisesti tunnetuimmista ja arvostetuimmista harmonikkataiteilijoista. Hän aloitti konserttiuransa 1980-luvun puolessa välissä ja on sittemmin esiintynyt lähes jokaisen suomalaisen orkesterin solistina sekä monilla musiikkifestivaaleilla ympäri maailman. Kamarimuusikkona hän on esiintynyt lukuisten maailmanluokan taiteilijoiden kanssa.

Tämä tuottelias taiteilija tunnetaan tinkimättömästä luonteestaan, jolla on poikkeuksellisen laaja ja monipuolinen ohjelmisto. Levytysuransa hän aloitti vuonna 1990, jonka jälkeen levytyksiä on syntynyt kolmattakymmenettä. Mika Väyrynen toimii aktiivisesti uuden musiikin esittäjänä ja puolestapuhujana. Hänelle ovat teoksia kirjoittaneet ja omistaneet mm. Jouni Kaipainen, Paavo Korpijaakko, Olli Kortekangas, Anatoli Kusjakov, Kirmo Lintinen, Pasi Lyytikäinen, Pehr-Henrik Nordgren, Juhani Nuorvala, Bogdan Precz, Kari Rydman, Aulis Sallinen ja Erkki-Sven Tüür.

Mika Väyrynen on myös arvostettu opettaja. Hän opettaa harmonikansoittoa Sibelius-Akatemissa, jonka lisäksi hän on usein nähty opettajavieras korkeakouluissa ulkomailla.

www.accordions.com/mika

Vuonna 1975 perustettua **UMOa** pidetään yhtenä maailman johtavista big bandeista. UMO on luova kokoonpano, joka tekee erityisesti suomalaista musiikkia tunnetuksi koti- ja ulkomailla. Tilaamalla ja esittämällä mahdollisimman paljon uutta materiaalia UMO kannustaa ja tukee suomalaista jazztuotantoa.

Orkesterin muusikot ovat maamme jazzmuusikoiden parhaimmistoa ja orkesteri toimii jatkuvasti jazz- ja kevyen musiikin käytännön korkeakouluna kotimaamme muusikoille. UMO on tehnyt myös menestyksekkäitä konserttikiertueita mm. Yhdysvalloissa, Kanadassa, Norjassa, Italiassa ja Saksassa. UMO teki 1990-luvulla merkittäviä kiertueita, kuten Euroopan-kiertueen yhdessä Natalie Colen sekä lauluyhtye Manhattan Transferin kanssa. Sittemmin UMO konsertoi Sauna Palaa! -levyn promootiokiertueella Kanadassa ja sen jälkeen ulkomaille on tehty lukuisia lyhyempiä vierailuja.

Tällä hetkellä UMO:n ohjelmisto koostuu noin 2500 sävellyksestä. Tämä ainutlaatuinen kokoelma laajenee vuosittain ulkomaisten orkesterinjohtajien ja solistien työskennellessä UMO:n kanssa. Orkesterin kapellimestari- ja solistivieraina ovat olleet mm. sellaiset jazzin huippunimet kuin Thad Jones, Dizzy Gillespie, Gil Evans, Joe Williams, Mercer Ellington, McCoy Tyner, Maria Schneider, Michael Brecker, John Scofield, Tomasz Stanko, Nils Landgren, Lenny Pickett ja lukemattomat muut.

Kansainvälisellä yhteistyöllä on ollut suuri merkitys niin UMOlle kuin koko Suomen jazzmusiikin kehitykselle. Orkesteri on julkaissut tähän mennessä yli 30 omaa levytystä ja on osallistunut myös useisiin muihin levytyksiin. UMON levyt ovat saaneet maailmalla erinomaista palautetta. Orkesteri palkittiin valtion säveltaidepalkinnolla vuonna 1991, Emma-palkinnolla vuonna 2014 ja useille orkesterin jäsenille on myönnetty Suomen Jazzliiton Yrjö-palkinto. Lisäksi UMO tekee musiikillista kasvatustyötä kouluikäisten parissa jalkautumalla kouluihin antamaan opetusta ja näytteitä rytmimusiikin maailmasta.

www.umo.fi

Helsingin kaupunginorkesteri (HKO) on Pohjoismaiden pitkäikäisin ammattimainen sinfoniaorkesteri. Sen alkuituna oli Robert Kajanuksen vuonna 1882 perustama Helsingin orkesteriyhdistys. Tuolloin 25-vuotias Kajanus oli orkesterin ylikapellimestarina viisi vuosikymmentä ja kehitti sen täysimittaiseksi sinfoniaorkesteriksi. Orkesteri tunnetaan vahvasta Sibelius-traditiosta; säveltäjä itse johti useiden teostensa kantaesitykset. Vuoden 1900 Pariisin maailmannäyttelyyn suuntautuneesta debyyttikiertueesta alkaen orkesteri on vieraillut säännöllisesti ulkomailla esiintyen useimmissa Euroopan maissa sekä Yhdysvalloissa, Etelä-Amerikassa, Japanissa ja Kiinassa. Viulistikapellimestari John Storgårds aloitti HKO:n 12. ylikapellimestarina syksyllä 2008. Orkesteri soittaa vuosittain 70–80 konserttia runsaalle 100 000 kuulijalle, syksystä 2011 alkaen Helsingin uudessa Musiikkitalossa, ja levyttää yksinoikeudella Ondine-yhtiölle. Pitkäaikaisen yhteistyön tuloksia ovat mm. Sibeliuksen sinfonioiden kokonaislevytys Leif Segerstamin johdolla sekä Storgårdsin johtamat Klami- ja Tiensuu-levytykset. Sibeliuksen Kullervo-levytykselle myönnettiin Pariisissa kansainvälisesti arvostettu Diapason d'Or -levypalkinto syksyllä 2008 ja tammikuussa 2007 Luonnotar-levy voitti Cannesissa MIDEM Classical Award -palkinnon ja samana keväänä BBC Music Magazine –lehden arvostetun Vuoden levy -palkinnon. Einojuhani Rautavaaran Angel of Light -sinfoniale myönnettiin vuonna 1997 Cannes Classical Award -palkinto ja Grammy-ehdokkuus. Seuraavana vuonna Cannes Classical -palkinnon sai Angels and Visitations -levy. Syksyllä 2012 Towards the Horizon, Rautavaaran sello- ja lyömäsoitin-konserttojen ensilevytys (solisteina Truls Mørk ja Colin Currie), voitti arvostetun Gramophone-palkinnon ja oli myös Grammy-ehdokas.

www.helsinki.fi/helpharmonicorchestra

Kapellimestari **Olari Elts** tunnetaan kansainvälisellä musiikkikentällä rikkaasta ja innovatiivisesta ohjelmistostaan. Perinteisten teosten ohella Elts johtaa mielellään vokaali- ja kuoroteoksia sekä nykymusiikkia, etenkin virolaisten säveltäjien Arvo Pärtin ja Erkki-Sven Tüürin musiikkia.

Olari Elts esiintyy säännöllisesti Birminghamin sinfoniaorkesterin, Manchesterin Hallé-orkesterin, Scottish Chamber Orchestran, BBC National Orchestra of Walesin, Tanskan, Norjan ja Alankomaiden radion sinfoniaorkesterien, Helsingin kaupunginorkesterin, Orquesta Sinfónica do Porto Casa da Música, hr-Sinfonieorchester Frankfurtin, SWR Radio-Sinfonieorchester Stuttgartin, Wiener Symphonikerin, Ensemble Orchestral de Parisin, Orchestre National du Capitole de Toulousen sekä Seattle ja Cincinnati Symphonyn kanssa. Japanissa Elts työskentelee Yomiuri Nippon-sinfoniaorkesterin kanssa. Australiassa ja Uudessa-Seelannissa Elts johtaa Perthin, Melbournea, Hobartin ja Adelaiden sinfoniaorkestereita sekä New Zealand Symphony Orchestraa. Eltsin kanssa yhteistyötä tekeviin artisteihin kuuluvat Jean-Yves Thibaudet, Simon Trpcski, Stephen Hough, Alexander Melnikov, Christian Tetzlaff, Baiba Skride, Isabelle Faust, Viviane Hagner, Gautier Capuçon, Kari Krikku, Claire Booth, Sally Matthews, Lilli Paasikivi, Michael Nagy sekä Stephan Loges.

Olari Elts voitti kansainvälisen Jean Sibelius –kapellimestarikilpailun Helsingissä vuonna 2000 ja on toiminut Latvian kansallisorkesterin ylikapellimestarina, Scottish Chamber Orchestran, Viron kansallisen orkesterin, Orchestre de Bretagnen sekä Helsingin kaupunginorkesterin päävierailijana. Elts on myös perustanut nykymusiikkiin keskittyvän NYJD Ensemblen.

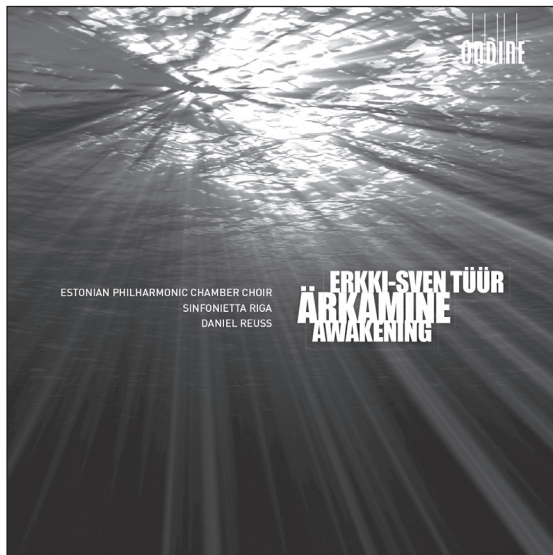
Publisher: Edition Peters
Recordings: Helsinki Music Centre, 2-3 June 2013 (Prophecy); 25 & 28 October 2013 (Symphony No. 5)
Executive Producer: Reijo Kiilunen
Recording Producer: Seppo Siirala
Digital Editing: Seppo Siirala
Assistant Recording Engineer: Ville Kuukka
Sound Design and Balance Engineer: Enno Mäemets, Editroom Oy, Helsinki
Final Mix and Mastering: Enno Mäemets

© & © 2014 Ondine Oy, Helsinki

Booklet Editor: Joel Valkila
Photos: Kaupo Kikkas (Erkki-Sven Tüür), Marco Borggreve (Olari Elts), Frédéric Nicolas (Nguyễn Lê),
Heikki Tuuli (Mika Väyrynen)
Design: Armand Alcazar

This recording was produced with support from the Finnish Music Foundation (MES).

ALSO AVAILABLE

ODE 1183-2

For more information please visit www.ondine.net

ODE 1234-2

OLARI ELTS